

L51 CZĘSTOŚĆ WYST. I CZYNNIKI STOWARZYSZONE Z NIEDOBOREM WITAMINY D U STARSZYCH KOBIET W POLSCE

III Środkowo Europejski Kongres Osteoporozy i Osteoartrozy oraz XV Zjazd Polskiego Towarzystwa Osteoartrologii i Polskiej Fundacji Osteoporozy, Kraków 24-26.09.2009

Streszczenia:

Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja 2009, vol 11 (Suppl. 2), s:110.

L51

CZĘSTOŚĆ WYSTĘPOWANIA I CZYNNIKI STOWARZYSZONE Z NIEDOBOREM WITAMINY D U STARSZYCH KOBIET W POLSCE

Napiórkowska L.¹, Budlewski T.¹, Jakubas-Kwiatkowska W.¹, Hamzy V.², Gozdowski D.³, Franek E.^{1,4}

¹ Klinika Chorób Wewnętrznych, Endokrynologii i Diabetologii CSK MSWiA, Warszawa

² Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, CSK MSWiA, Warszawa

³ Katedra Ekonometrii i Statystyki Wydziału Zastosowań Informatyki i Matematyki, SGGW, Warszawa

⁴ Zespół Badawczo-Leczniczy Endokrynologii, Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN, Warszawa

Słowa kluczowe: Witamina D, niedobór, mleko

Wstęp: Jak do tej pory opublikowano bardzo niewiele prac, oceniających stężenie witaminy D u starszych kobiet w Polsce. Badanie niniejsze miało na celu ocenę częstości występowania niedoborów witaminy D i czynników z nimi stowarzyszonych w populacji kobiet w wieku 60-90 lat w naszym kraju.

Osoby badane i metodyka: Do badania włączono 319 kobiet z

populacji ogólnej (średni wiek 69.3±5.7 lat, BMI 29.0±4.7 kg/m², stężenie kreatyniny w surowicy 0.72±0.15 mg/dl), nieleczonych glikokortykoidami, bisfosfonianami ani innymi lekami przeciwwłamanowymi, bez suplementacji wapnia i witaminy D. Badanie przeprowadzono w okresie zimowym. Oceniano stężenie witaminy D w surowicy i czynniki, które mogły być stowarzyszone z jej niedoborem.

Wyniki: Średnie stężenie witaminy D w badanej populacji wynosiło 13.5 ng/dl. Stężenie przekraczające 30 ng/ml stwierdzono jedynie u 3.8% badanych. Stężenie pomiędzy 20-30 ng/dl występowało u 12.8%, natomiast stężenie poniżej 20 ng/ml u 83.4% badanych. Nie stwierdzono znamiennej różnicy wartości stężeń witaminy D w poszczególnych dekadach życia. Stężenie cholekalcyferolu było niższe u osób, które podawały w wywiadzie nietolerancję mleka, nie stwierdzono natomiast korelacji z wiekiem, BMI, czynnością nerek, ani stężeniem PTH.

Wniosek: Częstość występowania niedoborów witaminy D u starszych kobiet w naszym kraju jest bardzo duża. Niskie stężenia witaminy D stowarzyszone są z niespożywaniem przez chorych mleka.

L51

PREVALENCE AND FACTORS ASSOCIATED WITH LOW SERUM VITAMIN D CONCENTRATION IN ELDERLY WOMEN IN POLAND

Napiórkowska L.¹, Budlewski T.¹, Jakubas-Kwiatkowska W.¹, Hamzy V.², Gozdowski D.³, Franek E.^{1,4}

¹ Department of Internal Diseases, Endocrinology and Diabetology, Central Clinical Hospital MSWiA

² Central Laboratory, Central Clinical Hospital MSWiA,

³ Department of Applied Statistics and Bioinformatics, Warsaw University of Life Sciences

⁴ Department of Endocrinology, Medical Research Center, Polish Academy of Sciences, Warszawa, Poland

Key words: *vitamin D, deficiency, insufficiency, milk*

Introduction: Up to date only scarce data regarding serum vitamin D concentration in elderly women in Poland were

published. Therefore, this study aimed to assess a prevalence of vitamin D deficiency and factors associated with it in a population of women in the age between 60 and 90 years in Poland.

Subjects and Methods: Three hundred nineteen women from the general population were included (mean age 69.3 ± 5.7 years, BMI 29.0 ± 4.7 kg/m², serum creatinine concentration 0.72 ± 0.15 mg/dl), who had not been treated with glucocorticoids, bisphosphonates or other antifracture drugs, or supplemented with vitamin D and/or calcium. The study was conducted in the wintertime. Serum vitamin D was measured and factors that potentially may be associated with low vitamin D level were assessed.

Results: The mean vitamin D concentration of 13.5 ng/dl has been found in the whole examined population. Vitamin D level greater than 30 ng/ml was found only in 3.8% of subjects. Vitamin D insufficiency (20-30 ng/dl) was found in 12.8%, and deficiency (below 20 ng/ml) in 83.4% of subjects. Vitamin D concentration in the particular life decades did not differ significantly. It was lower in subjects who reported no milk consumption, but no association with age, BMI, kidney function or PTH was found.

Conclusion: The prevalence of low vitamin D concentration in elderly women in Poland is very high. Lower vitamin D levels were associated with lower reported milk consumption.